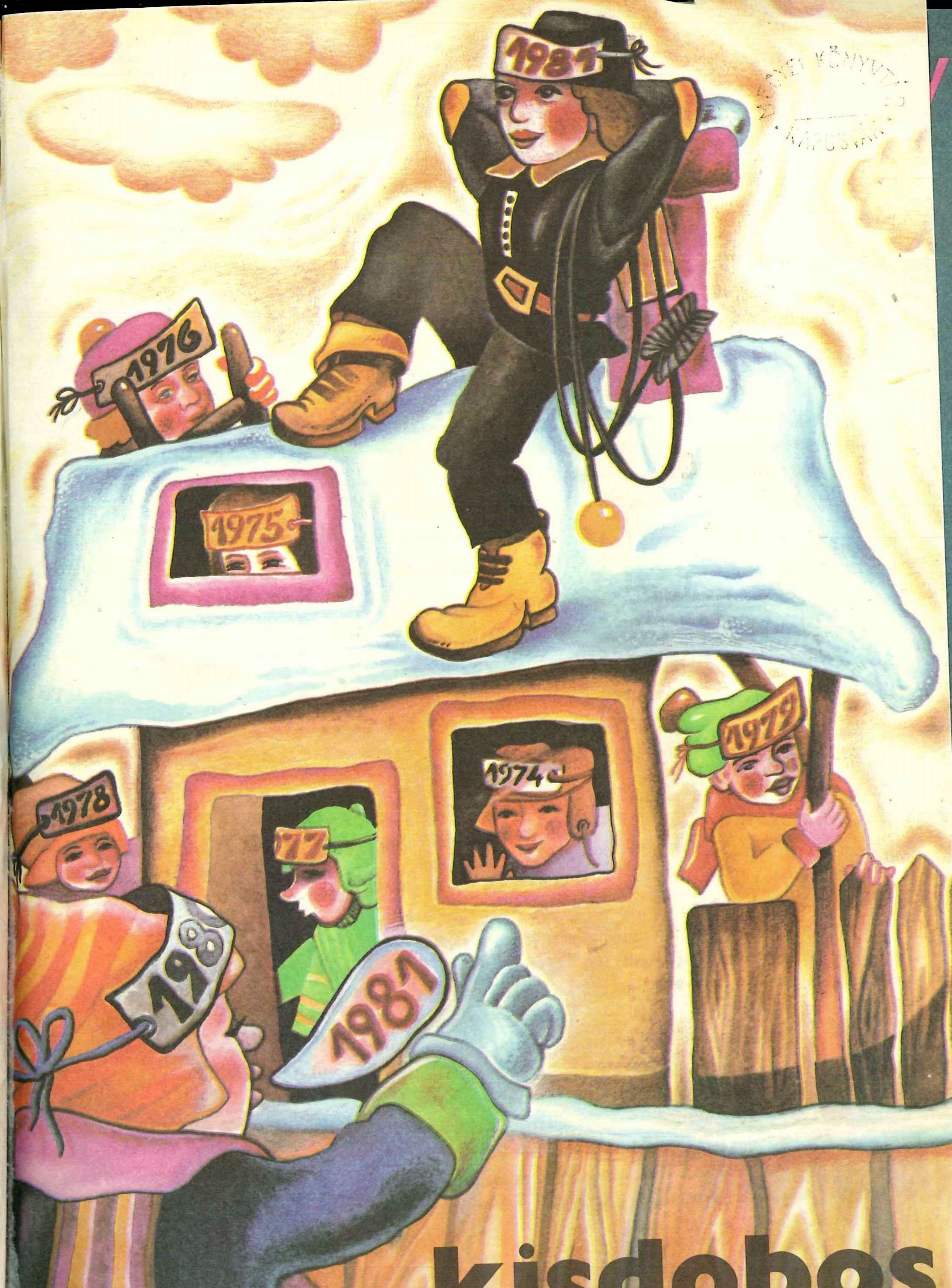

kisdobos

1981. JANUÁR

A Szamárfül
és más adományok

— Ma nem sportolunk! — állapodott meg az őrs. A nagy, ünnepi evés-ivásban úgy elfáradtunk, hogy gondoltuk, ma kizárólag üldögélni és emészteni fogunk. Meg, amit eközben lehet: újévi mondókákat felidézni. Mindig más kiszámolóval döntjük el, ki következzék. „Ecc-pecc, kimehetsz..." — kezdődött a játék. Gyuri volt az első: „Kicsi vagyok, székre állok..." A közismert mondókát egy kicsit elbohóckodta, de sebaj. Jókedvűen folytattuk: „Lementem a pincébe..." Szilvi következett. Csendesen rákezdte: „Január elöljár /Február a nyomán/, Március..." Ezt a mondókát is ismertük. Jött az újabb kiszámoló. „Éni-péni, jupi-téni, efer-gefer, gumi néni..." Ezt többször is elmondtuk, mert Móni és Tamás meg akarta tanulni. Még nem hallották, és most megtetszett nekik. Aztán új kiszámoló, és rám került a sor, én meg döbbenten tapasztaltam, hogy nem jut eszembe semmi.

— Megakadtam. Segítsetek! — fordultam barátaimhoz.

Ültünk meghitt búvóhelyünkön a meleget ontó katlan körül és gondolkodtunk. A macskánk is előhúzta a fejét lábának hajlatából, de nem segített.

— Játsszunk mást? — szólaltam meg végül.

— Dehogy! Inkább keressünk újévi mondókákat! — javasolta Ildi.

— Jó, de hol? — feleltek többen is.

— Nekem van otthon népdalgyűjteményem, abban biztosan találunk.

— Nekem meg egy óvodáskori könyvemben voltak mondókák, úgy emlékszem.

Kiderült, hogy mindannyian hozzá tudunk fogni a keresgéléshez, mert barátaimnak a könyvtár is eszébe jutott.

— Akkor most futás! Kilencven perc múlva találkozunk ugyanitt. Mindenki hoz magával legalább egy újévi mondókát. A legszebbek és legérdekesebbek díjat nyerhetnek. Gyuri, Szilvi és a macska addig őrzi a tüzet. Ők lesznek a zsüri is — foglaltam össze az őrs elhatározását. Mikor már újra együtt ültünk, futástól, hidegtől kipirulva, rájöttünk, hogy mégis csak sportoltunk egy kicsit. Sőt, megvallottuk: igen jólesett a mozgás. Ráadásul pedig igazi kincseket találtunk. Három mondókát díjaztunk. A Szépség, a Kerekség és a Kedvesség címet adományoztuk nekik. A mondókák megtalálói, Kriszti, Tomi és Ildi, nádsípot kaptak ajándékba. A sípokat Szakács Laci bátyja készítette. Némi huzavona után még egy címet adományoztunk: a Szamárfül-et. Annak a mondókának, amelyet Terka adott elő, mókamesterhez illően. Így: „Januárból február lesz / Februárból március lesz / Márciusból..." stb. egészen decemberig, majd: „Decemberből január lesz / Sok emberből nagy szamár lesz." Nádsíp ugyan nem jutott Terkának, de egy csöppet se bánta. Mert ha ő nevetést hall, az neki jutalom. Olyan, mintha megdicsérnék.

Máris Mária őrsvezető

Szépség

Adgyon az Úristen
ennek a gazdának
Egy huód füődön
ezör këröszt búzát,
Csöngüős csilinküős
aranyozott szekeret,
Bele arany kereket.
Riétöki rígi törvíny,
Hej, regüő rejtëm!

Kerekség

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Drága jó bort, olcsó sót
Ez új esztendőben:
Jó kenyeret, szalonnát
Tizenkét hónapon át
Ez új esztendőben!

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Vegye el mind a nem jót,
Ez új esztendőben:
Mitől félünk, mentsen meg,
Amit várunk, legyen meg
Ez új esztendőben!

Kedvesség

Azt kivánom, hogy a gazda
a testi-lelki malasztba'
térdig járjon,
mint a gazba'.

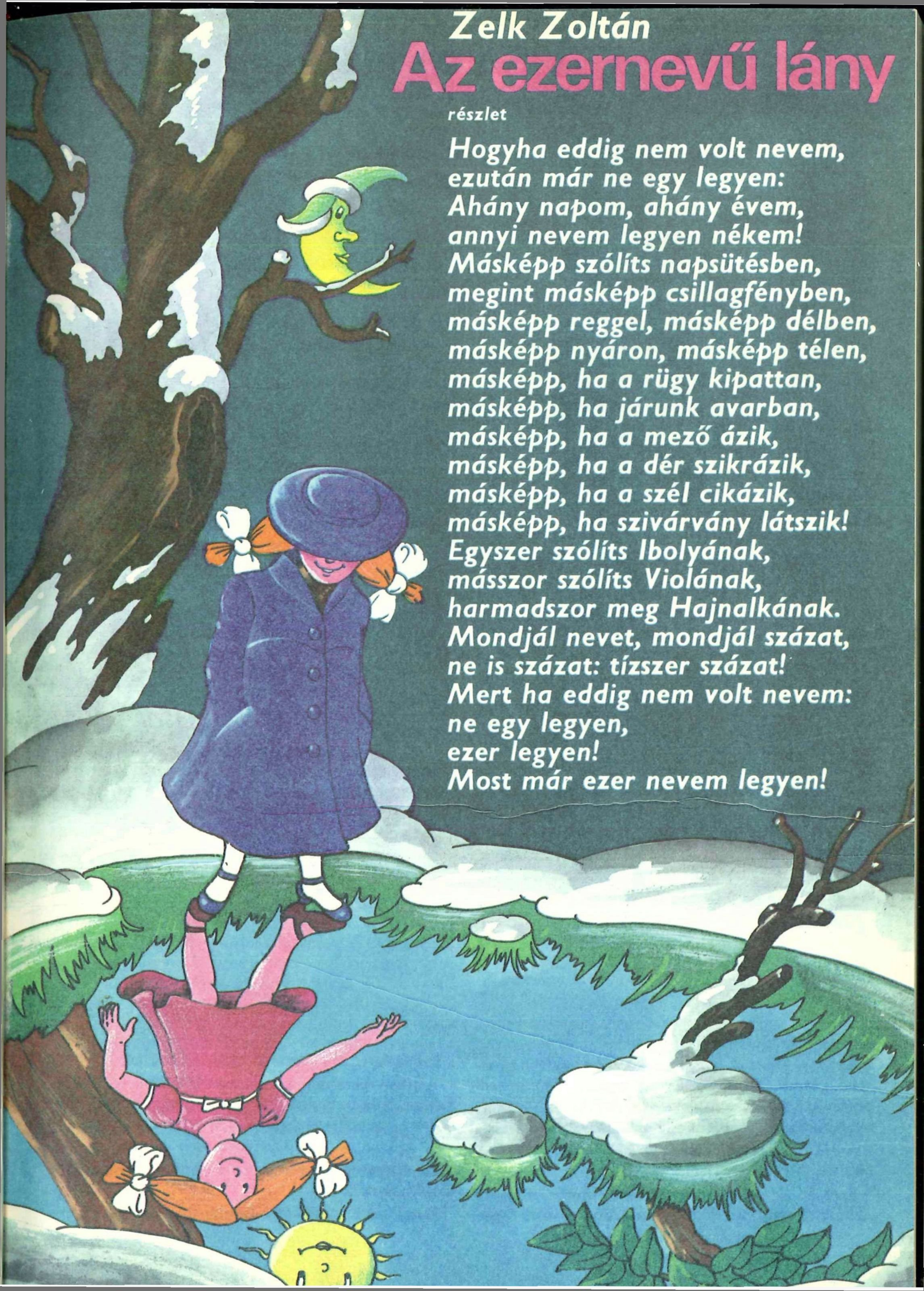
Adjon Isten három bét,
három pét,
három effet, három dét:
bort, búzát, békességet,
fát, füvet, feleséget,
diót, disznót, derelyét,
pénzt, paripát, pecsenyét.

Zelk Zoltán

Az ezernevű lány

részlet

Hogyha eddig nem volt nevem,
ezután már ne egy legyen:
Ahány napom, ahány évem,
annyi nevem legyen nékem!
Másképp szólíts napsütésben,
megint másképp csillagfényben,
másképp reggel, másképp délben,
másképp nyáron, másképp télen,
másképp, ha a rügy kipattan,
másképp, ha járunk avarban,
másképp, ha a mező ázik,
másképp, ha a dér szikrázik,
másképp, ha a szél cikázik,
másképp, ha szivárvány látszik!
Egyszer szólíts Ibolyának,
másszor szólíts Violának,
harmadszor meg Hajnalkának.
Mondjál nevet, mondjál százat,
ne is százat: tízszer százat!
Mert ha eddig nem volt nevem:
ne egy legyen,
ezer legyen!
Most már ezer nevem legyen!

Bakó Ágnes

Egy testvérrel annyi baj van!

— Ki jön velem ribizlit szedni? — kérdeztem, amint feláálltunk a reggeli mellől. Kezemben egy vesszőkosárral megindultam lefelé a lépcsőn. — Na, ki jön?

— Én! Én! — sikkantotta boldogan Zsuzsi, és tüstént fejébe is nyomta a zöld szalmakalapom. Aztán szaladt a kiskosárért.

Kézen fogtam Zsuzsit, mert lejtős és hepehupás volt az út és minduntalan megbotlott a göröngyökön. Útközben nagyon komolyan megbeszéltük, hogy ebben a hőségben csak kora reggel lehet dolgozni, másképpen napszúrást kap az ember.

Hosszú öt percbe telt míg leértünk a ribizli bokrokig. Zsuzsi leguggolt. Lelkesen tépdesni kezdte a bíborszínű fürtöket.

— Én ám igazán nagyon dolgozom — nézett rám kétlevélnyi rés között. — Ugye, ha most mi piacosok lennénk, sok pénzet adnának ezért?

Éppen válaszolni akartam; illetve meg is szerettem volna mondani Zsuzsinak, hogy igaza van, és míg dolgozunk, ugye mégis milyen játéknak tűnik a ribizliszedés, amikor a tömör ribizlisor mögül félelmes hangon ezt kiáltotta valaki:

— Hu-uuu-u! UUUUU-Huuu!

Zsuzsi elkerekült szemmel a popsijára tottyant, a bokrok mögül pedig Rita ugrott elő.

— Hihi! — billegette magát kuncogva. — Én már korábban itt voltam! Én már ennyit szedtem, ni! — és egy fonott tálkára mutatott, amely egy bokor tövében volt látható. Teli, s de teli volt érett ribizli-fürtökkel.

— Te mindig csak butáskodsz! — dohogta Zsuzsi. — Egy testvér ne butáskodjon mindig a kisebbikkel, mert az baj.

— Te is testvér vagy! — Rita magasra húzta a vállát, és tovább kuncogott. — És butáskodni igenis kell. Mert az jó! Az a rossz, ha egy testvérrel annyi baj van!

— Van. — szögezte le Zsuzsi. — Veled nagyon is sok. Mert én most dolgozom. Pedig én is testvér vagyok.

Rita felnevetett. Úgy hangzott a nevetése, mintha egy pirinyó csengő hangja húzott volna át a kert fölött. Abba tört bele Zsuzsi lelkes, vékony kis hangja:

— Ide nézzetek! Erről a bokorról én már mindet leszedtem. — Zsuzsi már állt. Elibém nyújtotta a kiskosarat. — Elhiszed, hogy a piacon ezért legalább tizenkettő pénzet fizetnének? De ne izgulj. Neked nem pénzért csináltam. — És már indult is fölfelé a kiskosárral. A feje egy hajszállal magasabbra emelkedett.

— Várj! — szóltam utána. Az én kosaram még nincs teli.

Ezután még egy jó óráig szedtük a ribizlit. Hárman. Aztán nevetgélve fölfelé indultunk. Menetközben szemügyre vettem az útmenti virágszegélyt. Megkaparásztam a szikkadt földet, és sóhajtva csúszott ki a számon:

— Ezek is csak senyvednek szegények! Mondhatom, rájuk férne már egy alapos locsolás. Ha rövidesen nem lesz eső, hát mindent megüt a guta.

Zsuzsi szeme összeakadt az izgalomtól.

— Azt mondod, locsolni kell? — kérdezte ragyogó arccal. — Jó! Locsoljunk. Az nagyon fontos. — Lecsapta az út közepére a kiskosarat és nekiiramodott a kilenc, meredek lépcsőnek. Mire Rita meg én a nyomába értünk, már a kútnál állt. Buzgón nyomogatta a szivattyút. Fel-le. És, ha aprókat nyomogatott is rajta, vékony vízsugár csordogált a kút szájából a sárga műanyag kannába. Éppen teli lett, mire megálltunk mellette.

Már számon volt a dicséret, hogy: ügyes kislány vagy, Zsuzsi, meg, hogy: igazán sokat segítettél, és a dicsérethez még csak annyit szerettem volna hozzátenni, hogy: köszönöm. Ezzel a kanna vízzel elsőnek a dáliákat locsoljuk meg. — Ki is nyújtottam a kezemet a kanna felé, de abban a minutumban Zsuzsi komoran kétmarokra fogta a fülét.

Úgy vizestül-mindenestül, az a sárga kanna kétszer olyan nehéznek tűnt, mint Zsuzsi. Ezt már ránézésre tudtam. Rita csak sejtette, Zsuzsi viszont semmi másra nem gondolt azon kívül, hogy: locsolni akar! Megmarkolta hát a kanna fülét s nyögve, szuszogva, kivörösödött arccal elcipelte vagy öt-hat lépésnyire.

— Én ám nagyon értek a locsoláshoz! — kiáltotta oda nekünk, miközben megbillent.

— Tedd le! Ereszd el! — kiáltottuk Ritával egyszerre. — Tedd le azt a kannát, Zsuzsi!

De Zsuzsi nem tette le, és nem is eresztette el. Kicipelte a kilenc meredek lépcsőig. Ott aztán, a lépcsősor tetején mégis a kanna volt erősebb.

Aztán halk koppanás hallatszott. Zsuzsi hasmánt feküdt a kilenc lépcső fölötti párkányon, és sziszegve fogta a fejét. Én viszont a lábát fogtam. Egyre erősebben. Hogy ne gurulhasson tovább, lefelé, mivel az a fránya kanna egyre lejjebb húzta őt. Rita az után kapott, én meg Zsuzsi bokáját markoltam erősen, s igyekeztem vízszintesen tartani, mivel valósággal fájt a fülemnek az a koppanás, amelyet Zsuzsi kobakja meg a harmadik lépcső közvetlen találkozása jelentett.

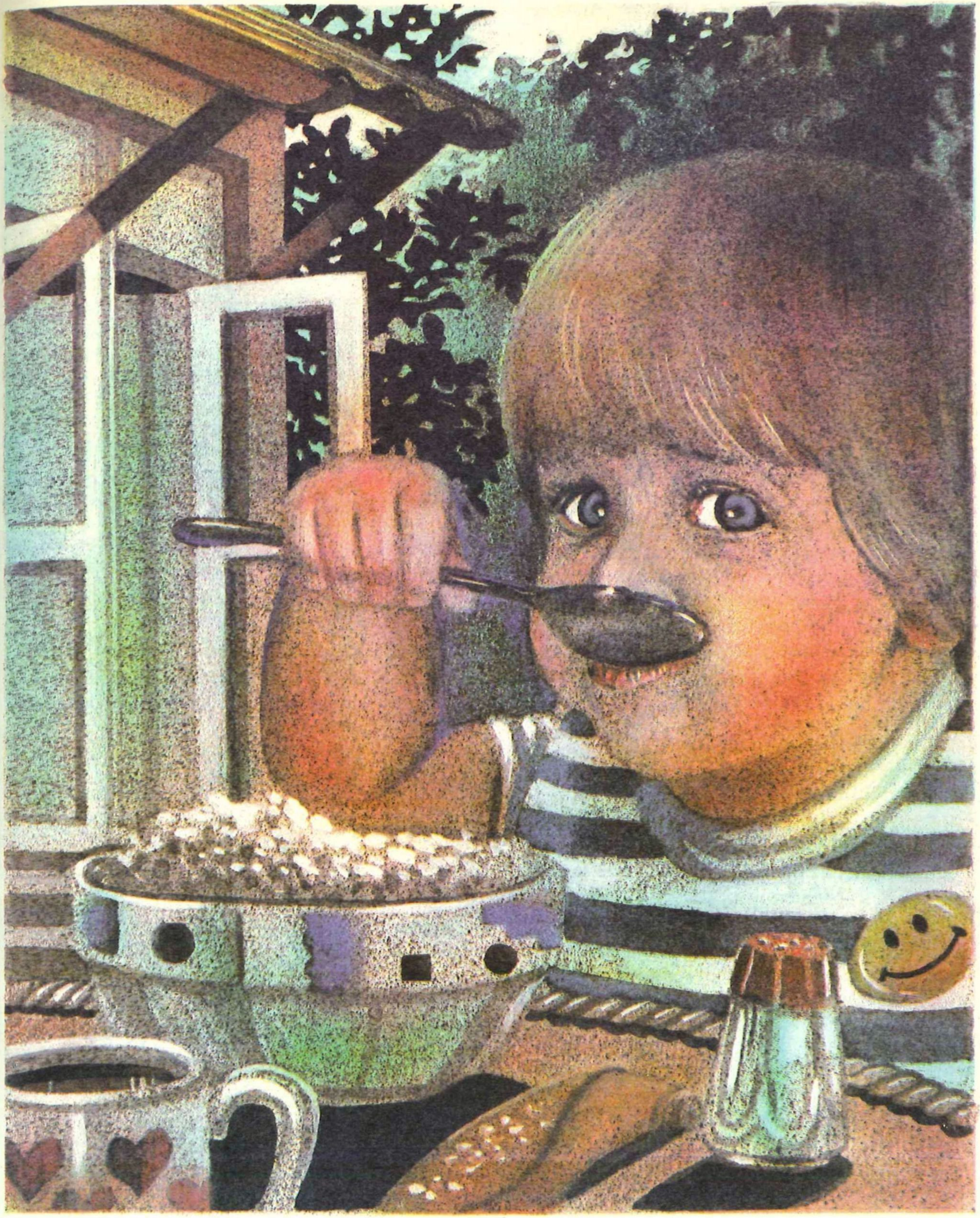
Amikor végre mindkét talpával a talajon tudhattuk Zsuzsit, Rita is, én is aggódva körbetapogattuk. Zsuzsi abban a szempillantásban nekieresztette a hangját:

— Apaaaa! — sírta kétségbeesetten — Aaapaaa!...

— Nagyon fáj? — kérdeztem megértően. — No, gyere ide! Megpuszilom.

Zsuzsi odahozta a fejét. Rácuppantottam a fejebúb-

Szőnyei György rajza

jára. Ő hagyta és közben valahová a messzeségbe nézett várakozva. Néhány pillanat múlva legörbült szájjal ezt mondta:

— Nem használt!... — és újra rázendített. — Apaaaa!

Rita meg én csak néztük. Egy egész pillanatig nem értettük Zsuzsit. De szerencsére tovább sírt, és sírás közben rájöttünk, miért is zokog olyan szívet szaggatóan. Mert ezt hajtogatta:

— Miért kell egy apának mindig elutazni?!... Utazzon el más apa, ne mindig a miénk!...

Egy kekszet nyomtam a szájába az ijedtség meg a

lelkifájdalom ellen. Jóízűen be is falatozta. Amikor lenyelte az utolsó morzsát is, újrakezdte.

Összenéztünk Ritával. És amint összenéztünk, már tudtuk, hogy igenis, megértjük egymást. Mindketten megértjük Zsuzsit.

Két hete éppen, hogy Rita meg Zsuzsi papája Nigériába utazott. És Nigéria nagyon messze van onnan, ahol Zsuzsi éppen nyaral. És hiába mondta az apa azt, hogy fontos, tudományos dolog miatt utazik oda, s hiába érzi magát jól Zsuzsi nyaralás közben, vannak olyan pillanatok, amikor nagyon hiányzik neki apa. Olyankor aztán minden rossz, még az is, ami máskor jónak tűnik.

Talán ezért is alakult rosszul az azt követő este. Mert Zsuzsi már a vacsoránál rákezdte:

— Nekem fáj a hasam a krumplipürétől! Abból nem is kérek! — de nem kért mézes-vajas kenyeret sem, téliszalámit sem, a zöldpaprikát pedig egyenest Piki tányérjába tette: — Gyere! Egyed meg! Ez nagyon hasznos. Egy kutyának sok ilyet kell enni, hogy jól tudjon szaladgálni azzal a sok kis lábával!

Ám Piki a jelek szerint nem kívánta a zöldpaprikát. Szégyenszemre ott is maradt mind az öt szelet a tornác közepén. Zsuzsi pedig, mivel neki sem ízlett semmi, éhen feküdt le, ugyancsak szégyen-szemre.

Vacsora után, mi felnőttek kiültünk a meleg égbolt alá, a csillagfényes sötétségbe. A szobából olykor halk suttogást hallottunk, de legyintettünk: — Majd csak elalszanak — gondoltuk, azzal tovább beszélgettünk. Jó nagyokat nevettünk mindenfélén, ahogyan már a felnőttek szoktak, s mind meglepve néztünk a kitáruló ajtóra, amely mögött Rita jelent meg sírós szemmel, sőt sírós szájjal és odakiáltotta nekünk:

— Ez így nincsen jól! Én igenis, sajnálom Zsuzsit! Persze, hogy fáj a hasa, amikor nincsen itt apa!... De most éhes... és ő még nagyon kicsi... és a kistestvérem és vele nagyon sok baj van! És most nagyon is enni szeretne szegény. De ezt, ti nagyok nem is értitek!

Dehogy is nem értettük.

Pótvacsorát ugyan nem adtunk Zsuzsinak, de megbeszéltük Ritával, hogy mindig, mindent úgy kell most is tenni, mintha apa is tudna róla, és annak ami most történt, bizony nem örülne. Azt is mondtuk — ami történetesen meg is felelt a valóságnak —, hogy apa nemsokára hazajön és magával viszi őket Nigériába; de addigra Zsuzsinak is, neki is meg kell erősödnie, mert mindenféle oltást kapnak majd utazás előtt.

— Ezt én mind tudom — felelte Rita. — De Zsuzsi azt sem tudja mi az, hogy NIGÉRIA! Csak annyit tud, hogy éhes. Akkor most mit csináljunk?

— Legyetek szívesek elaludni szépen! — ajánlotta Rita mamája. — És mondd meg Zsuzsinak, hogy ne válogasson, mert Afrikában az nem szokás.

Rita felsóhajtott. Megfordult és visszament a szobába. Még hallottunk ugyan némi pusmogást a zárt ajtón keresztül, aztán végre csönd lett. Nem tudom, mivel győzte meg Rita Zsuzsit, de el kell ismerni, öt percen belül elaludt. Most már csak egyenletes szuszogást hallottunk abból a szobából, ahol aludtak.

— Másnap reggel — és hozzáteszem: én mindig a hajnallal kelek — valósággal leesett az állam. Alig léptem ki a házból, kerekre nyílt a szemem. A reggeliző asztal mellett, egy nagy tehéntúróval teli tányérból Zsuzsi falatozott. Úgy tömte magába a túrót, egy éktelen nagy merőkanállal, mintha diktálták volna.

— Jó, hogy végre felébredt már valaki! — mondta szemrehányóan. — Ez nem is reggeli! Se szalámi, se semmi! Csak ez van. És csak azért eszem meg, mert valamitől mégis erősödni kell.

— Várj! — mondtam. — Adok mellé egy kis tejfölt. Úgy nagyon ízletes.

— És biztos, hogy használ? — nézett rám gyanakodva Zsuzsi. — Mert nekem erősödni kell! Hogy kibírjam azt a rengeteg oltást.

— Használ — mondtam és a tejfölön kívül még minden egyebet odatettem a reggeliző asztalra.

Zsuzsi mindent, nógatás nélkül bekebelezett. S miközben ő gépiesen falatozott, lementem a kert végébe, hogy zöldbabot szedjek ebédre. Mire fölértem, már mindenki ébren volt. Rita elibém szaladt. Lélegzetfojtva állt meg előttem.

— Legyél szíves és csináljál végre valamit Zsuzsival! — mondta a levegőt kapkodva.

— Mi történt már megint? — kérdeztem.

— Hát az, hogy csak ül. És nem mozdul. És a végén még napszúrást kap. Gyere! — és mert mindezt csupa izgalommal mondta és erélyesen rángatni kezdett, tudtam, hogy megint nem akármiről van szó.

Rohanvást igyekeztem a ház előtti teraszra, ahová Rita vonszolt, de semmi rendkívülit nem láttam ott, ha csak azt nem, hogy szokása ellenére Zsuzsi a nyugágyban fekszik és sütteti magát a nappal. De mert Rita éppen ezt helytelenítette, jobb híján megkérdeztem:

— Ezt miért csinálod?

Zsuzsi a szeme sarkából rámpillantott. Elnézés volt a szemében.

— Hogy, hogy miért? — kérdezte ártatlanul. — Ilyeneket csak az kérdez, aki nem ért semmit.

— Mit nem értek? — léptem közelebb most már őszinte érdeklődéssel, mert kezdett kíváncsivá tenni, miért fekszik Zsuzsi olyan mozdulatlanul a tűző napon.

— Hát, hogy most barnulok — felelte ő nyugodtan. — Fehér bőrrel senki se mehet Nigériába. Oda, ahol mindenki fekete! Az lehet, hogy már apa is!... — és ismét behunyta a szemét. Napozott tovább. Természetesen megértettem Zsuzsit, de azt is megértettem, amit Rita súgott nekem.

Látod, hogy mennyi baj van vele? Mert így napszúrást kap. És az veszélyes.

Zsuzsi a nagy napozás után sírvafakadt és azt kiabálta, hogy butaság az egész. Napozzanak most már a négerek, mert annak akinek fekete a bőre, úgyse fáj, ha süti a nap. De neki fáj. És ha nem szeretné apát, sose csinált volna ilyet a kedvéért!

László Gyula

Álmot hozó kis bunda

Tréfáskedvű öregember
volt a nagyapám.
Örökségül, szeretetből,
egy bundát hagyott rám.

Ütött-kopott bundácska volt,
a szine se látszott,
varrása mind széjjelfeslett,
cifrázta vagy száz folt.

Jól vigyázz rá — súgta titkon —,
legyen gondod rája.
Hét országot is bejárhatsz,
sehol nincsen párja.

Igazat szólt, valahányszor
a vállamra vettem.
tündér libbent szempillámra,
mély álomba estem.

Mesebeli hét tornyú vár
kapuját kitárta,
elébem jött Meseország
királya és lánya.

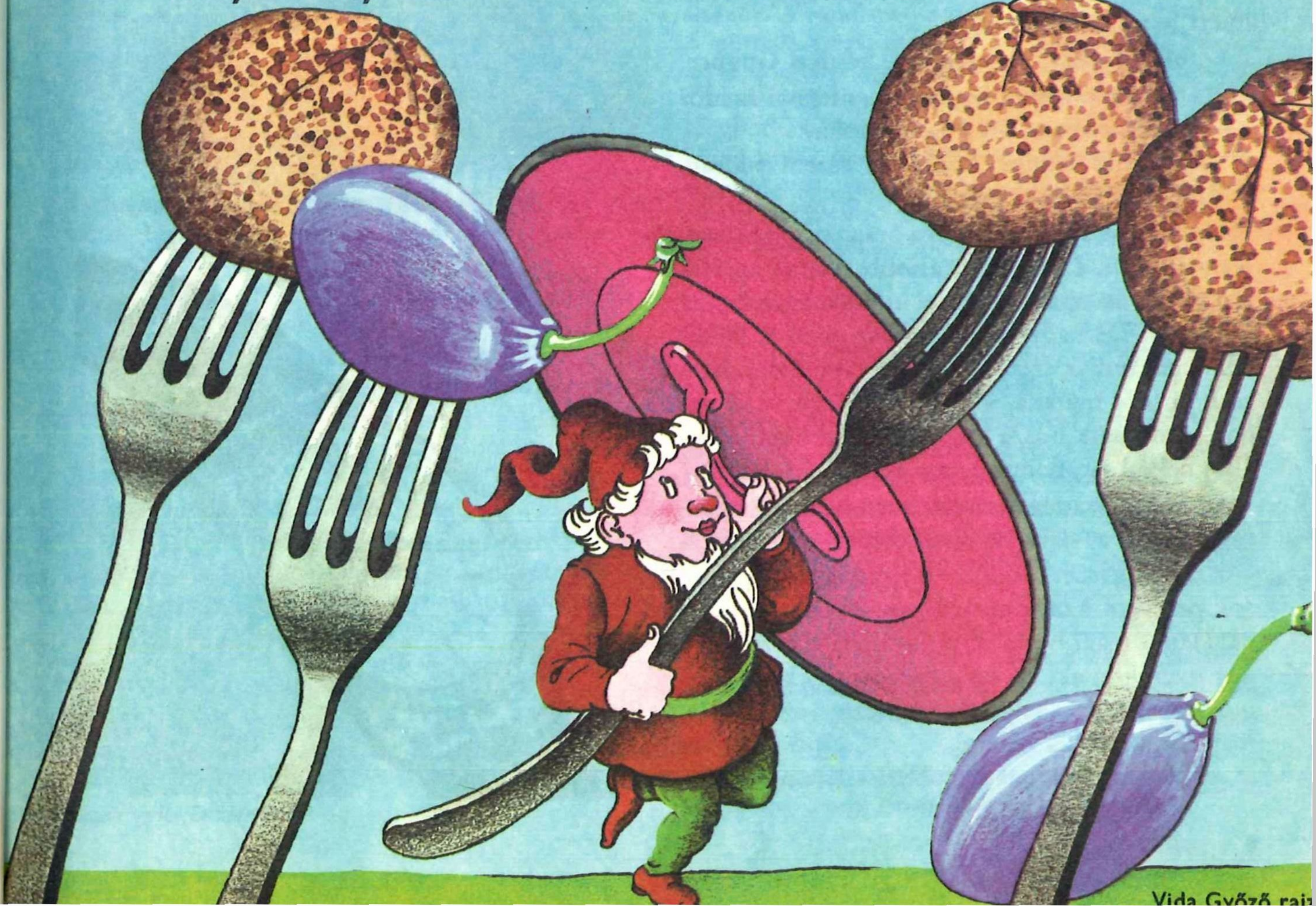
Nyomukban a bajkeverők,
miniszterek, kukták,
furkósbottal a zenészek
nótájukat fújták.

A vitézek kecskeháton
ugráltak, mekegtek,
kardjuk helyén evőkanál,
kását enni mentek.

Ellenségtől a jó lőszert
soha sem sajnálták,
szilvásgombóc gránátokkal
jól meghajigálták.

Azok pedig hősiesen,
a szájukat tátva,
száz gombócot is lenyelve
vonultak a várba.

Volt nagy vígság, vigadalom,
kár hogy felébredtem.
Bundámnak is nyoma veszett,
hiába kerestem.

Vida Győző raj

Szpiridon Vangeli

Moldvai szovjet író

Órák

Néhanapján, amikor Guguce úgy találta, apjának van egy kis szabad ideje, odament hozzá és azt mondta neki:

— Apa! Ha már nagyon öreg lesz az órád, és csak nagyon kevés perc marad benne, add nekem!

Apa megsimogatta Guguce fejét és a kisfiú ettől boldog lett. Hiszen megállapodtak!

Aztán elmúlt egy nap, elmúlt egy hét, és apa csak nem adta neki az óráját. Ezek szerint még sok-sok perc van benne.

Most majd csak elfogynak valamikor azok a percek! Guguce mindenesetre egy szíjat köt a csuklójára, apa körül téblábol, az óraszíjra néz, s mintegy magától megkérdi:

— Érdekes, ennyi lenne az idő?

Apa figyelemre se méltatja, ám nagyapó valamiért feltekint a Napra.

— Mit csinálsz, nagyapó? — kérdezi Guguce.

— Mit csinálnék? Megnéztem, mennyi az idő!

— Nagyapó, a te órád a Napocska?

— Mi más lenne? Mióta az eszem tudom, a Nap szerint kelek, fekszem.

Guguce összehasonlítja apa óráját nagyapáéval. Kétség kívül a nagyapáé a jobb. Ha az apjáéra ráütne egy kalapáccsal, mind kihullanának belőle a percek. De nagyapáéra akár ágyúval is lőhetnek, nem tudják széttörni. S nagyapó órája nemcsak az időt mutatja, világít és melegít is. A vadak, a madarak hozzá igazítják az életüket. Megállás nélkül jár, felhúzni sem kell.

Gugucénak annyira megtetszett nagyapó órája, hogy még a szíjat is leoldotta a csuklójáról.

Aztán egyszer megint megkérdezte apjától, sok perc van-e még az órádban, és ha véletlenül nem lenne már olyan sok, nincs-e apának szüksége egy gyerekre, aki ezeket a perceket is kiszedné?

Apja felelet helyett megnézte az óráját, majd az ujjasa alá rejtette.

— Nagyapó órája a legjobb a világon — folytatta Guguce. — Amikor az órás a tiedet csinálta, biztosan a nagyapáéhoz igazította!

Apa a magasba emelte a kisfiút.

— Te nagyokos! A legbölcsebb, ha tényleg neked adom az órám!

Guguce már sajnálta, hogy eldobta az óraszíjat, és rohant, hogy megkeresse.

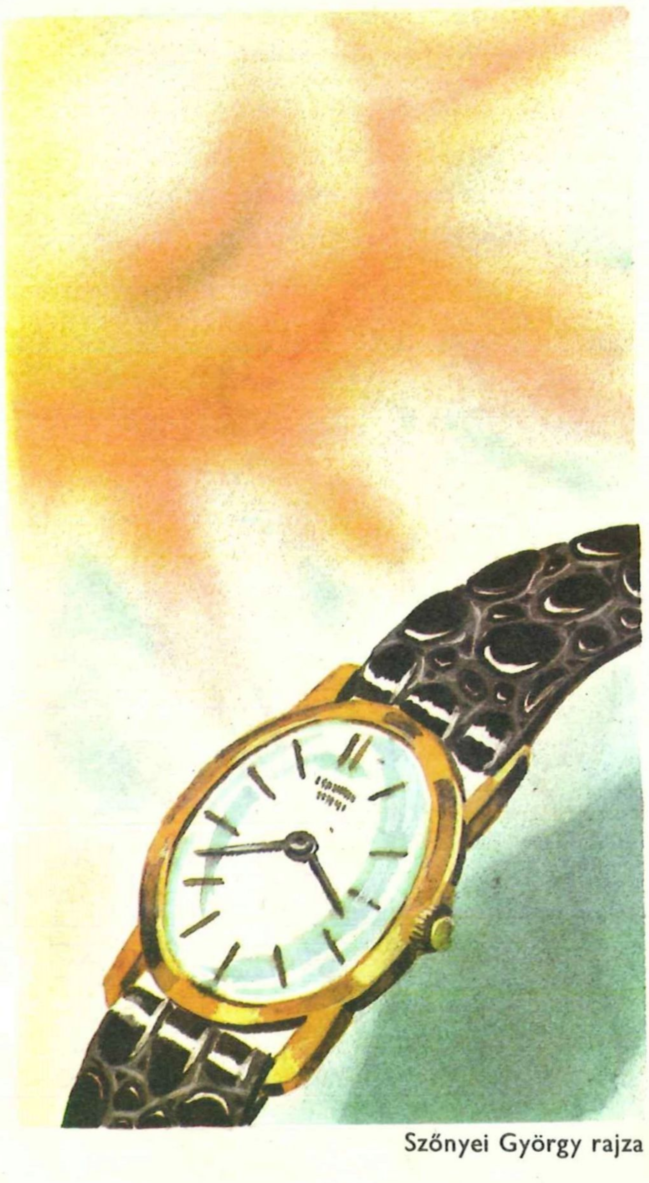
Este nagyapa órája aludni tért. Guguce a magáét közvetlenül a füléhez tartotta: a világért le nem hunyta volna a szemét, félt, hogy a percek épp akkor fogynak ki az órából, amikor alszik.

Kora reggel az óra még ketyegett.

Guguce a markába fogta és végigszaladt vele a falun. Kit ágyban talált még, kit az udvaron, kit meg a kútnál. Sorra mindenkinek megmutatta az órát.

Volt benne még néhány perc, elegendő ahhoz, hogy az egész falu megtudja, mennyi az idő. Hiszen nagyapó órája még nem tűnt fel az égen.

Fordította Petrovátz István

Szőnyei György rajza

Doan Zioj

A dzsungelben

Egy dús lombú, terebélyes fa törzsének dőlve ültem, s nézegettem a meg-megremegő pókháló vékony szálait. A lenyugvó nap fényétől megvilágított erdő fáradt csendjében minden hang letompult. Egy méhecske zümmögését figyeltem, s éppen meg akartam keresni pillantásommal, hol száll, amikor motorok bőgése remegtette meg az eget. Három ellenséges repülőgép, három „szárcsa" körözött a folyó fölött, eltűntek majd újból megjelentek, s ezt többször megismételték. Előbb fönt a felhők fölött, de aztán leereszkedtek. Géppuska-sorozatokkal pásztázták végig az erdőt, majd elkezdték szórni a bombákat.

Az imént még oly nyugodt, békés erdő felbolydult. A föld úgy remegett, hogy azt lehetett hinni, a következő pillanatban megnyílik alattunk. Apám egy hatalmas fa törzse mögé lökött, hogy védjen a golyóktól.

I-i-i-i-i-i!

Éles visítással három hatalmas fehér repülőgép közeledett. Egy sorban repültek, és olyan alacsonyan, hogy látni lehetett szárnyukon a felségjelet.

— Feküdj, An! Valami feketét dobálnak — mondta apám, s lelökött a fűbe.

Már jól tudtam, mit kell tenni ilyen helyzetben. Szorosan a földre lapultam, akár a kígyó. Így nem ér a légnyomás, még ha a közelben robban is a bomba.

Fjuit. . . Fjuit. . . fjuit. . . Mi az? Miért nem hallatszanak a robbanások?

— Valószínű döglött bombák. Egyenlőre maradj fekve! — modta apám, majd nyomban utána felkiáltott: — An!

Soha nem hallottam még a szájából ilyen rémült kiáltást.

— Felgyújtották az erdőt, fiam!

Elkapta a kezemet és húzott maga után. Feketén kavargó füstfüggöny ereszkedett a folyóra. Egyre jobban érződött az égő benzin átható bűze. A fák teteje fölött vörös lángok villogtak.

Fejünk felett még mindig berregtek a repülőgépek, de már nem tüzeltek. Csak egyetlen hangot hallottunk: fjuit. . . fjuit. . . fjuit. . . Égett már minden körös-körül. A száraz ágak ropogása egyre közelebbről hallatszott. A szél arcunkba csapta a tűz forró leheletét.

Apám, kezében az íjat tartva, vonszolt a széllel szemben, éppen arra, ahonnan a tűz közeledett felénk.

— Áttörünk! Igyekezz! Ha szerencsénk van, még sikerül — kiáltotta.

A füst csípte a szememet. Hunyorogva rohantam, erősen fogva apám kezét. Egyetlen pillanatra sem mertem elengedni.

Hirtelen rengeteg futó láb hangos dübörgését hallottam mögöttünk.

— Apám! Üldöz az ellenség!

— Honnan kerülnének ide! Fuss, és ne nézelődj hátra! — kiáltott rám apám.

Én azonban továbbra is hátra-hátra néztem. Nem az ellenség volt mögöttünk. A füstből egy vadkan tűnt elő, a csorda élén rohant, csaknem akkora volt, mint egy borjú, a nyakán égnek állt a sörtéje. Hatalmas agyara olyan volt, mint két előre álló éles tőr. A vaddisznócsorda után a tapírok futottak. A pöttyös szarvasok és őzek a bokrokat, kisebb fákat átugorva, száguldottak. A gímszarvasok és a nádirókák egymással versenyezve törtek előre. Megbotlottam valami puha csúszósban. Erdei óriáskígyó volt tekeregve eltűnt a bozótban. Hol itt, hol ott keresztezte utunkat egy-egy hatalmas kígyó. Apám igyekezett kikerülni őket, de volt úgy, hogy ügyet sem vetve sziszegésükre, nyálat fröcskölő fejükre, rohant keresztül rajtuk. A selyemmajmok, a makaó-majmok, a gibbonok rémülten kiáltozva, ugráltak egyik ágról a másikra; egy fehér arcú gibbon leugrott a földre, és futott utánunk.

— An, tarts még ki egy kicsit!

Apám egyre bíztatott, de a lábam már teljesen elgyengült. Sikerült még átvonszolnom magam két széles csatornán, de aztán zúgni kezdett a fejem, elhomályosult a szemem, forgott körülöttem a világ, és elterültem a füves parton. Emlékeztem még, hogy apám felvett a hátára — aztán mindennek vége lett.

Amikor magamhoz tértem, nyaláb szénán feküdtem, egy dús lombú magas fikusz alatt, amelynek az ágai eltakarták előlem az eget. A szél mozgatta az ágakat, s így néhány fénysugárt mégis átcsúsztatott közöttük.

Apám amikor észrevette, hogy megfordultam és fel akarok kelni, ismét lefektetett gyorsan.

— Feküdj, pihenj! Ne állj fel hirtelen, mert megszédülsz!

— Hol vagyunk, apám?

— Nagyon messze. Majdnem a mocsárnál.

— A tűz kialudt?

— Még ég... De messze innen, ne félj. Idáig nem ér el. Akarsz inni?

— Igen.

Apám leoldotta övéről a leopárdbőrből való tokot és átadta nekem. Surranó lépteinek zaja elült a sötétben. Rákötöttem a tokot az övemre, erősen megmarkoltam a tőr nyelét, s feszülten figyeltem abba az irányba, amerre apám eltűnt.

Az éjszakai erdőben halotti csend volt. Valahol a sötétben tücskök ciripeltek. Amikor kis szünetet tartottak, a csend még félelmetesebbé vált.

Elég sok idő múltán a száraz leveleken léptek zaja hallatszott.

— Te vagy az, apám? — kérdeztem ijedten.

— Én, én, feküdj csak. Tessék, itt a víz, igyál!

Két kézzel nyújtotta felém a nagy lótuszlevelet, amelyben vizet hozott. Odaillesztettem ajkamat a levél széléhez, és egyhajtásra kiittam. Csodálatosan jól esett, bár kissé mocsárízű volt.

Apám íját a térdei közé helyezve, leült mellém, megtömte pipáját, s jó nagyokat szívott belőle. Aztán fogott egy gallyat, azzal hadonászva igyekezett elhajtani a szunyogokat.

Én továbbra is a száraz szénán feküdtem, végtagjaimban a fájdalom lassacskán enyhült. A tűzre gondoltam. Mi lehet anyámmal és a testvéreimmel? Nem esett-e bajuk? Ha ma nem érünk haza, izgulni fognak miattunk. Észrevétlenül elaludtam.

Apám sürgetően rámkiáltott:

— An! — és húzta a kezemet. — Gyorsan a fára!

— Tigris!?

— An, gyorsan! Hallod? Kiált a madár...

Azonnal felugrottam. Egyébként úgy másztam a fán, akár egy mókus, de most, elerőtlenedve, egyre másra visszacsúsztam a fa csupasz törzsén, végül is apám segítségével mégis feljutottam. Ő is utánam mászott. Ahogy elérte a legelső vastagabb ágat, felállt rá, hogy vállára állhassak, ahonnan még feljebb tudtam húzódzkodni. Onnan már könyebb volt a dolgom, mert sűrűn követték egymást az ágak, és csak lépegetni kellett rajtuk.

Apám ottmaradt az első vastagabb ágon, s íjjal a kezében figyelte, mi történik lent.

„Bong... bong... kroj, kroj! Bong... bong... kroj, kroj!" — hangzott a fák fölött a madár kiáltása, s az egész erdő elcsendesedett. Szorosan átöleltem a fa ágát. „Bong.. bong... kroj, kroj!" Ez az érces hang széttépte az éjszakát, felébresztette és pánikba ejtette az egész erdőt.

„Ahol ez a madár kiáltozik, ott megjelenik a tigris" — mesélte egyszer az anyám.

Bárhogy is van a dolog, ezt a madarat az emberek a halál hírnökének tartják. Félelmet keltő volt az éjszakai erdő felett felhangzó „Bong, bong..., kroj, kroj". Közelebbről, hol távolabbról hallatszott, de nyilvánvaló volt, hogy a madár nem hagy el bennünket.

Birkás Ákos rajza

— Apám, kússz ide fel! — mondtam halkan.
— Rögtön.

Vállára vette az íjat, s felkúszott hozzám. Levette fejéről a rátekert kendőt, s odakötött vele az ághoz.

A távolban még sok helyütt lángolt az erdő. Arrafelé vörös volt az ég. Madárcsapatok köröztek kétségbeesve kiáltozva; visszatértek élelemszerző útjukról, s nem találták fészkeiket.

A szívem fájdalmasan összeszorult. Sajnáltam a mézzel teli két vödröt. Ám az éhség nem volt olyan borzalmas. Sokkal félelmetesebb volt, hogy eltévedtünk. Ismét eszembe jutott az iránytű, mely mindig megmutatta, merre van észak. De hiszen apám itt van, és nincs mitől félnem. Óh, ha még Luok is itt lenne!... Az ábrándozásból az térített magamhoz, hogy hirtelen észrevettem: a kendő amellyel apám a fához erősített, nincs már rajtam. Bizonyára kioldódott, és leesett a földre.

„Bong... bong, kroj... kroj!" — hangzott most éppen a fejem fölött. Apám, hogy megijessze a madarat, felkiáltott: „Tigris"! — és a madár elszállt. Égett szag ütötte meg az orrom, s valamiféle surranó zörgés közeledtét hallottam, amely éppen alattam haladt el. Tigris!

Elfeledkeztem az éhségről, az eltévedésről, és csak bámultam rémülten a sötétet.

Sűrű köd ereszkedett ránk. Apám még mindig kezében tartotta a nyilat.

— Itt van a fa alatt! — suttogtam.
— Tudom fiam, ne félj!

A fa alatt a sötétségben két pont fénylett — a tigris szemei.

— Lőjj, apám! — siettettem remegő hangon.
— Hagyjuk! Nem tud ide fölmászni.

Hálával gondoltam az erdei kunyhóban élő vadászra, aki átitatta méreggel a nyilvesszőt, amelyet most apám a kezében tart. Ahogy eszembe jutott a mérgezett nyílvessző, már egyáltalán nem féltem a fa alatt ránk váró vadállattól.

— Hé, te, menj már innen! — üvöltöttem bele az éjszakába, magam számára is teljesen váratlanul. És a tigris hirtelen félreugrott és eltűnt a bokrokban. Sebesen dobogott a szívem, és nem tudtam, mitől: az imént kiállt rettenettől-e vagy a boldogságtól?

— Miért nem lőttél? — kérdeztem apámat.
— Csak három nyílvesszőnk van. A többit elvesztettem, amikor a hátamon hoztalak ki a tűzből. Valószínű beleakadt valamibe...
— Nem baj. Néhány nap múlva elmegyünk majd megint az öreg vadászhoz és szerzünk tőle újakat.
— Éppen ő járt az eszembe. Biztosan porig égett a kunyhója.
— De mégis, miért nem lőttél?
— Már mondtam: csak három nyílvessző maradt. Vigyázni kell rájuk mert kerülhetünk még nagyobb veszélybe is.
— Mi lehet veszélyesebb a tigrisnél?
— Az ellenség! — mondta apám kurtán, és mélyet sóhajtott.

Fordította: Kelemen Sándor

Osvát Erzsébet

Az én szobám

Sok a lakóm,
látogatóm,
pedig szobám parányi.

Hogy férünk el? Találd ki!

A szobában,
ahol lakom,
képek függnek a falakon.

Az egyiken
mennyi nép!
Vásárt ábrázol a kép.

A másikon
tél van, hó.
Repül a sok hógolyó.

Ki röpíti?
Gyerekek
És hol vannak? Idebent.

Harmadikon
lakodalom.
Ez aztán a sokadalom!

A násznép
víg táncot jár.
Kilenc zenész muzsikál.

A polcomon
mackók, csacsik
és egy oroszlán is lakik.

Bámulják
a papirost,
lesik, róluk mit írok.

Velem vannak
valahányan
az én parányi szobámban.

Ennyi lakó!
Rengeteg!
Hogy lehet ez? Hogy lehet?

Indiánnak toll, – kisdobosnak szalag!

Olvastuk a KISDOBOS-ban, hogy ha jó ötletünk van, amit kipróbáltunk, azt írjuk meg a pályázatra. Mi úgy gondoljuk, amiről most írunk, az érdekes és követendő!

Tudjátok-e, hogyan szerezték az indiánok a tolldíszüket? Úgy, hogy ha valamilyen hőstettet vittek véghez, jutalmul egy tollat kaptak a fejdíszükre.

Nálunk, a kisdobosoknál évek óta az a szokás, ha valamelyik őrsi tag dicsőséget szerez őrsének, akkor az őrsi zászlóra szalag kerül. Hogy mi ez a dicsőség? Ha valaki jól szerepel a tanulmányi vetélkedőn, sportversenyen, vagy éppenséggel akadályverseny alkalmával. De kaphat akkor is szalagot az őrs, ha nemes cselekedetet hajt végre egy kisdobosunk. Avatáson, fogadalomtételkor, csapatösszejövetelen, ünnepi alkalommal, amikor az őrs felvonul a zászlója alatt, messzire látszik, milyen is az a kis közösség, hogyan dolgozott az őrs! Örülnénk, ha tetszene ötletünk. Kövessétek hát!

Kertész Péter negyedikes kisdobos, Fecske őrs

Emőd, általános iskola

Rajzfilmet készítettünk

Legkedvesebb írónk Fekete István. Élvezettel olvassuk a könyveit. A VUK elolvasása után lerajzoltuk a legizgalmasabb részeket. Így született meg saját készítésű jelenetsoron a mi saját VUK-történetünk. Mi ezeket a rajzokat rajzfilmnek nevezzük. Szeretünk rajzolni. De ez nem elég! Még tovább hasznosítottuk ötletünket, hadd örüljön más is. Elmentünk a többi napközis csoporthoz és munkánkat megmutattuk nekik. Vagyis levetítettük a rajzfilmünket. Mi aztán igazán elmondhatjuk, hogy hangos filmet készítettünk, hiszen a rajzolók — név szerint Eredics Tamás, Fuchs Rita, Jancza Kriszti, Kristóf Jutka — közben elmondták, hogy a könyv olvasása közben mi ragadta meg őket. Végül bábokkal is eljátszottuk a rókák történetét. A bábokat magunk készítettük. Bemutattuk a könyv agyagból elkészített szereplőit is. Napközis szakfelügyelő nénink jóvoltából kaptuk az agyagot, s így Fekete István állathőseit megmintázhattuk. VUK mellett BOGÁNCS, LUTRA, HU, KELE, CSI így lett napközis termünk állandó lakója. Történeteiket azóta is olvassuk és meséljük pajtásainknak. A róluk szóló könyveket szívesen kölcsönözzük nekik. Így kívánjuk bővíteni a könyvet szerető kisdobosok táborát. Jelszavunk: „olvass minden nap!" Te is, aki ötletünket olvasod, lépj be a könyvtárba járók és naponta olvasók táborába!

Előre is szeretettel köszöntenek:

a **3b napközis csoport kisdobosai,**
Budapest III., Leövey Klára ének-zene tagozatos általános iskola

Láda, láda, kincsesláda

Nálunk az úttörőcsapatban ötletláda van. Hogy ez mi — elmondom! Van egy nagyobbacska ládánk, melybe mindenki beledobja az ötletét. Így aztán, amikor a csapatvezetőség időközönként kiüríti a ládát, kiderül, milyen ötlet-kincsek termettek. Például mostanában sokat foglalkozunk azzal, hogy épül az új iskolánk, s ki, milyen társadalmi munkát végezhetne. Hát erre is születtek ötletek szép számmal! Így aztán a mi ötletládánk, kincsesládának is mondható: Aki nem hiszi — próbálja ki!

Boruzs Magdolna negyedikes kisdobos, Vámospércs

Mit szólsz hozzá?

Én szeretem az úttörőcsapatom. Még csak másodikos vagyok, de a nővérem már úttörő és sokat mesél nekem. Ezért szeretnék már úttörő lenni. De hát csak kisdobos vagyok! Úgy irigylem a nővérem, mert sokkal többet segíthet az úttörőben. Mindent rájuk bíznak. Azt nem értem, hogyan tudnak annyi társadalmi munkát kitalálni az úttörőknek, és nekünk kisdobosoknak semmi sem marad? Talán ha én is úttörő leszek, majd dolgozhatom. De addig még sok idő van, alig győzöm kivárni! Pedig én is meg a többi kisdobos is nagyon szívesen végezne minden munkát! Csak mondanák meg, mit!

N. Zsuzsanna másodikos kisdobos címe a szerkesztőségben!

(Mi a véleményetek Zsuzsa leveléről? Mit tennétek a helyében? Vajon csak az úttörők alkalmasak a komolyabb munkára? Ti mit végeztek? Leveletekre írjátok rá azt, hogy VITA!)

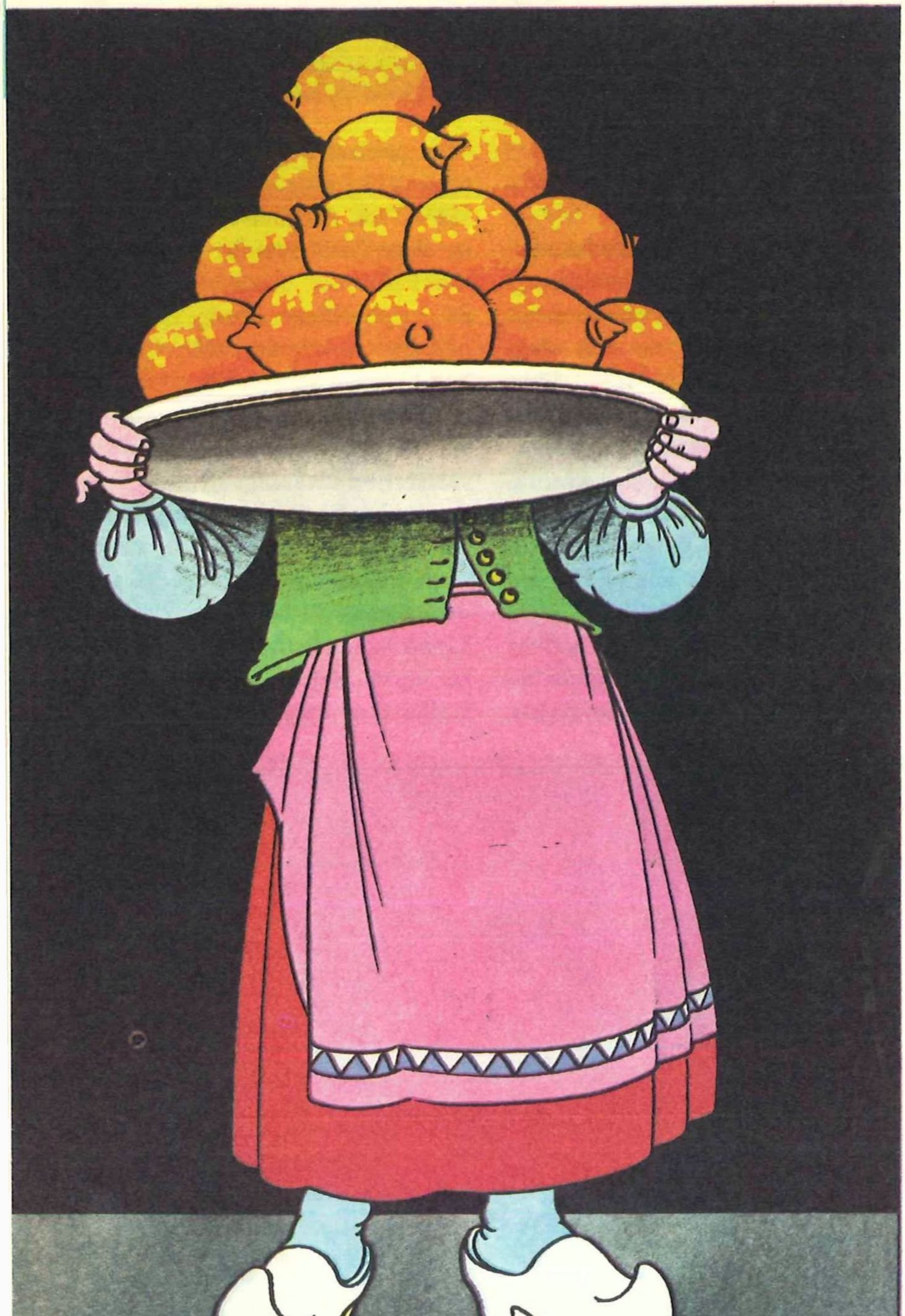
A rajzokat Csehszlovákiából kaptuk (Prága, Gottwaldov)

Cimea Viki barátunk

Nem másból volt, csak egy fakanálból, egy gumilabdából és ruhaanyagból. Festett szeme és szája mégis biztatóan ragyogott, nevetett ránk. Volt egy nagy postástáskája. Ebbe írtuk neki a leveleinket. Ezekre mindig kedvesen válaszolt a faliújságon. De sokszor vigyázott a tollakra, radírokra, ceruzákra és más piciny tárgyra! Minden ünnepélyen volt számunkra egy kis levele. Nagyon szerettük CIMEA VIKIT! Nem csoda hát, hogy év végén, amikor úttörők lettünk, nagyon nehezen búcsúztunk el tőle. Utolsó levelében, amit nekünk írt, rájöttünk, ki rejtőzik VIKI mögött! Mária néni — akinek sok elfoglaltsága mellett így is, ilyen játékosan is jutott ideje ránk! Amikor ötödikesek lettünk, az ő ajándékaként még egy teljes hónapig vendégünk volt CIMEA VIKI. Aztán visszament a kisdobosok közé, hogy új gyerekeket ismerjen meg, kézbesítsen, olvasson és válaszoljon kívánságokra, levelekre. Szeretném, ha ez az írás megjelenne, bár már úttörő vagyok, de azt hiszem, a kisdobosokat is érdekli a mi barátságunk VIKIVEL!

Váradi Szidónia ötödikes úttörő
Budapest, Hernád u. 3.
Kállai Éva úttörőcsapat

Vida Győző rajza

Beteglátogatók

— Paprika Jancsi beteg.

Meglepődve fogadtuk a hírt. Nehezen tudtuk elképzelni, hogy mindig eleven, vidám pajtásunk nincs köztünk, nem az ő hangja harsog a padok fölött tízpercben, nem az ő tréfáján mulat az osztály a mesebeli iskolában. Annyira meglepő volt, hogy szinte mosolyogni kellett, ha elképzeltük őt, az örökmozgót sápadtan, piros csíkos pizsamában a hófehér ágyon. Pénteken még itt ugrált, fogócskáztunk, „estéli gombócot" játszottunk hazafelé menet, olyan fürge volt, hogy nem tudtuk utolérni.

Hazatérvén már nem esett jól a vacsora, kókadtan ült az asztalnál, édesanyja gyanúsan méregette, majd hőmérőt dugott a hóna alá.

— 39,5°. Jancsikám, azonnal ágyba, borogatás, lázcsillapító. Hívjuk a doktor bácsit.

A Doktor azonnal a torkába nézett, és kimondta az ítéletet:

— Mandulagyulladás. Szigorúan ágyban maradni, amíg a láza lejjebb nem megy. Naponta háromszor Maripen tablettát szedjen. És felírok valami kanalasat is. Magas láz esetén lázcsillapítót kapjon. Akár kúpot is.

— Csak azt ne, inkább tablettát, ha lehetne?

— No, nem bánom, csak aztán nem ugrálni! Aki beteg, az nyögjön.

De mindezt mi ekkor még nem tudtuk. Hiszen csak azt tapasztaltuk, hogy Paprika Jancsi hétfőn nem jött iskolába, üresen maradt a padja. A hetes jelentette, a tanító néni beírta a mulasztók közé. Az ügyeletre beosztottunk mást helyette. Az élet zajlott a mesebeli iskolában, a Holnemvolt őrs is nagy terveket szőtt, végig veszekedtük az őrsi foglalkozást arról, hogy milyen nagy tettet is kéne végrehajtani.

— De olyat, hogy az egész világ rólunk beszéljen! Legyen benne az újságban:

HÉTFEJŰ MEGMENTETTE
A HOLNEMVOLT ŐRSÖT!

vagy

VILÁGHÍRŰ KISDOBOSOK!
HÉTFEJŰ LETT AZ ELSŐ!

vagy

ÓRIÁSI SZENZÁCIÓ
A MESEBELI ISKOLÁBAN!

Nem tudtunk megegyezni. Se hétfőn, se kedden, se szerdán, se csütörtökön. Pedig még a napköziben is csak erről folyt a levelezés. Tanulási idő alatt.

Csipkerózsika tanító néni meg is kérdezte:

— Mit forgolódnak a harmadikosok? Miben törik már megint a fejüket?

— Áááá. Semmi. Azt nem mondhatjuk meg!

A semmi egyébként igaz is volt, mert nem jutott semmi jó az eszünkbe.

Már szabadfoglalkozás volt azon a bizonyos csütörtökön, amikor Fehérlófia odament Csipkerózsika tanító nénihez.

— Tanító néni, kérem, meg kellene látogatni Paprika Jancsit!

— Csakhogy eszetekbe jutott! Várjatok, adok pénzt, vegyetek neki egy kis narancsot. Biztosan jólesik neki.

— Narancsot? Az jó lesz, mert tegnap megettem az utolsót — kottyantott bele Hüvelyk Matyi.

— Hogyhogy?

— Hát én mindennap járok hozzá. Viszem a leckét, meg elmesélem, ami történt, meg sakkozunk.

— Szóval, a ti partitok után gurult a futó az ágy alá? — szólt bele Hamupipőke.

— Sietnem kellett haza a tejjel, azért nem kerestem már meg...

— Mit is mondasz? Ezt meg honnan tudod? — kapott észbe Hüvelyk Matyi.

— Honnan? Honnan? Azt hiszed, csak te látogattad?

— Te is voltál?

— Meg te is? — vágtak egymás szavába osztálytársaim.

Ha jól összeszámolom, akkor az őrs valamennyi tagja járt már Paprika Jancsinál.

— Várjatok! Ha mindenki volt beteglátogatóban, akkor most miért szervezitek meg, hogy menjünk — kérdezte meglepetten Csipkerózsika.

— Tetszik tudni, tanító néni, kérem, mert ez így más — mondta Piroska — ha Hüvelyk Matyi és Hamupipőke a Holnemvolt őrs nevében adja át (és kóstolja meg) a beteg Paprika Jancsinak a narancsot!

Trencsényi László

Ho-Si Minh Úttörőszervezet

A mai Vietnami Szocialista Köztársaság úttörőszervezete csak az egységes szocialista Vietnam megszületése után alakulhatott ki. Ám, hagyományai 1933-ra nyúlnak vissza, amikor a kommunista gyermekcsoportok, majd a későbbi úttörőszervezetek a francia, illetve a japán gyarmatosítók elleni harcban vállaltak feladatokat.

A vietnami nép nagy vezetőjének, Ho-Si Minhnek halála után, 1970. szeptember 2-án vette fel az úttörőszervezet a mostani nevét.

A Ho-Si Minh Úttörőszövetségnek tagja lehet minden olyan 6—16 éves fiatal, aki megtartja az úttörők törvényét. E törvény követelményeit öt pontba foglalták.

1. Szeretjük hazánkat, népünket, gyűlöljük az agresszorokat. 2. Jól dolgozunk és tanulunk. 3. Fegyelmezettek vagyunk és bajtársiasak. 4. Ismerjük a higiénia szabályait, testünket edzzük. 5. Becsületesek és bátrak vagyunk.

Úttörőköszöntésük: „A haza szolgálatára légy kész!"

Egyenruhájuk: fehér ing, sötétkék szoknya, illetve a fiúknak sötétkék nadrág. Nyakkendőjük vörös.

Jelvényük, amelyet egyenruhájukon viselnek: vörös korong, benne ötágú, aranyszínű csillag és a békés élet jelképei. A jelvényt alul zöld szalag fogja át.

Vietnamban az olyan kicsiny szervezeti egységet, amilyen nálunk az őrs, egyszerűen csoportnak hívják. Egy-egy iskola egy-egy csapat. A csapatok a felnőttekkel együtt most hazájuk újjáépítésén fáradoznak, de legfontosabb feladatuk a tanulás. Készülődnek a felnőttkorra.

Dobra verjük

Egy szövetkezet — egy iskola, hangzik az úttörőmozgalom bevált jelmondata Zalaszentgróton. A község valamennyi szövetkezete kapcsolatban áll egy iskolával. A Rekord Ruházati Szövetkezet szocialista brigádjai például minden cigánytanulónak ünnepi egyenruhát varrtak. Sőt, nem restellték felcserélni a tűt nehezebb szerszámokra sem, olyanokra, mint az ásó vagy a partvis. A társadalmi összefogással épült úttörőpark is őrzi a kezük nyomát. A kisdobosok és úttörők szüleikkel együtt, szúnyogfelhőket eregetve irtották a bozótot. Most a Faipari Szövetkezet vállalt társadalmi munkát az 1. számú iskolában: megpróbálják eltüntetni az idők nyomát a padok tetejéről. Hogyan? Fáradságos csiszolással, festéssel. Szép, szép, de azért hadd javasoljuk: ha a szentgróti iskolások ezután emlékeket akarnak bevésni, véssenek! Csak ne a padba, hanem a fejekbe, maradandó emlékeket, tudást.

Kerek egy esztendő, tudjuk, a népmesékben csupán három nap. Éppen annyi, amennyi időt világjárásra szánhatott a Nógrád megyei Vanyarc 41 kisdiákja és kísérő felnőtt barátaik. S e három nap alatt esztendőre szóló, sőt, tán életre szóló élményekhez jutottak. Látták Krasznahorka várát, a betléri kastélyt, a dobsinai jégbarlangot. Megpróbáltak pisztrángot fogni a kristálytiszta hegyipatakban: a pisztrángok a patakban maradtak. Sebaj, irány a lengyel Tátra! Séta Zakopánéban, majd fogaskerekűvel fel az egyik csúcsra. A sűrű fenyvesből meseszép házikók néztek fel a látogatókra. Az egyik hegyi tóban, tengerszemben untalan csodálták magukat a parti sziklák. Nem csoda, a gyerekeknek is nagyon tetszettek. Az úti célhoz, a csehszlovák Tátrához Késmárkon át vitt az út. Késmárkon Thököly mauzóleuma előtt tisztelgett a maroknyi turista. Sétáltak a Csorba-tó környékén, búcsút intettek a hófödte Tátrának, Breznón pihentek egyet, s hipp-hopp, mint a mesében, már itthon is termettek. Miért meséltük el mindezt? Mert reméljük: mások is kedvet kapnak a világjáráshoz, amely, lám, nem megvalósíthatatlan.

A kömörői zenekar jubileumhoz érkezett. A kelet-magyarországi kisközség 1970-ben alakította meg gyermekzenekarát, amely nem csupán a kisdobosokat és úttörőket, de a környék felnőttjeit is mozgósította. Minden fellépésük igazi esemény. Versenyeken is többször arattak már sikert. Járási és megyei ünnepségeken rendszeresen szerepelnek. Legutóbb Vásárosnaményban szovjet küldöttséget köszöntöttek. A hétköznapokon szakkörként működik az együttes. Szorgalmasan gyakorolnak minden héten kétszer. A zenélés önmaga is öröm. A kömörőiek a közös munka, a közös élmények örömeivel toldják meg, miközben másokat is gyönyörködtetnek. Gratulálunk, lelkes utánpótlást és hosszú életet kívánunk!

Ki hol lakik? (társasjáték) A korongon 1—12 számozás alatt látható az állatok tartózkodási helye, általában a lakhelye. Vágjátok ki a 12 állatfigura lapocskáit, kártyáit. Kettő, esetleg három gyerek játszhatja, így e lapokat 2—3 fele szétosztjátok. Kell hozzá két dobókocka, ha csak egy van, akkor egy-egy játékos kétszer dob, és az eredményt összeadja, hogy a 6-on felüli „lakóhelyek" is kidobhatók legyenek. Ha a dobás eredménye pl. 6, és a dobónál van a méhecske képe, a korongon a hatos területre helyezi a méhecske képét. Ha nincs nála, a következő játékos dob. Előfordulhat, hogy már foglalt lakhely számát dobja ki valaki, akkor ő is kimarad, a következő játékos dob. Ha a játékos tévesen választja meg állata lakóhelyét, a többiek „kakukkolnak". Az nyer, akinek leghamarabb fogynak el állatkártyái.
Javasoljuk, vágjatok ki keményebb papirosból vagy kartonból két akkora korongot, mint a lakóhelyek korongja. Az egyiket ez alá ragasszátok, a másikat a kártyák alá szabjátok fel, hogy ne gyűrődjön és tartósabb maradjon társasjátékotok.

Garai Péter

Nyúlfuttató

Valahányszor úgy gondolja,
veszélyes a helyzet,
a nyuszi, csak úgy magában
hadarja e verset:

Jó nyúltappancs!
Nagyot toppants!
Rúgj a földbe:
— visszarúg!
Így a nyuszi messzi jut!

Mire verse végére ér,
úgy elinal, akár a szél.

Kedves Coffi! Képzeld, mi történt velem a téli szünetben! Anyukám leküldött az ABC-be, hogy vegyek

tejet, vajat, párizsit. Bevásároltam, és békésen ballagtam hazafelé a hóesésben, amikor hirtelen vad hógolyózáporba keveredtem. Pocak támadott meg egy fa mögül. Letettem a szatyrot, és én is dobálni kezdtem. Mikor már alaposan összeáztattuk egymást, békét kötöttünk, és elhatároztuk, hogy hazamegyünk.

Az ám! Csakhogy nem találtam meg a szatyrot! A böségesen hulló hó betemette. Rémülten kapirgáltunk a hóban, mint két tyúkanyó. Végül leültem a hóba. – Mit csinálsz? – kérdezte döbbenten Pocak. – Megvárom, amig elolvad a hó! – feleltem dühösen. Pocaknak hirtelen eszébe jutott

valami. – Mondd, Paprika, mi van a szatyorban? – Tej, vaj, párizsi. – Akkor nincs semmi baj. Csoki imádja a párizsit! Kiszimatolja a hó alatt is! – Pocak hazaszaladt és elhozta a kutyánkat. Csoki körbeszaladt a téren. Egy pad mellett megállt, és hipp-hopp, előhúzta a szatyrot a hó alól... Gyorsan rajzoltam neki egy

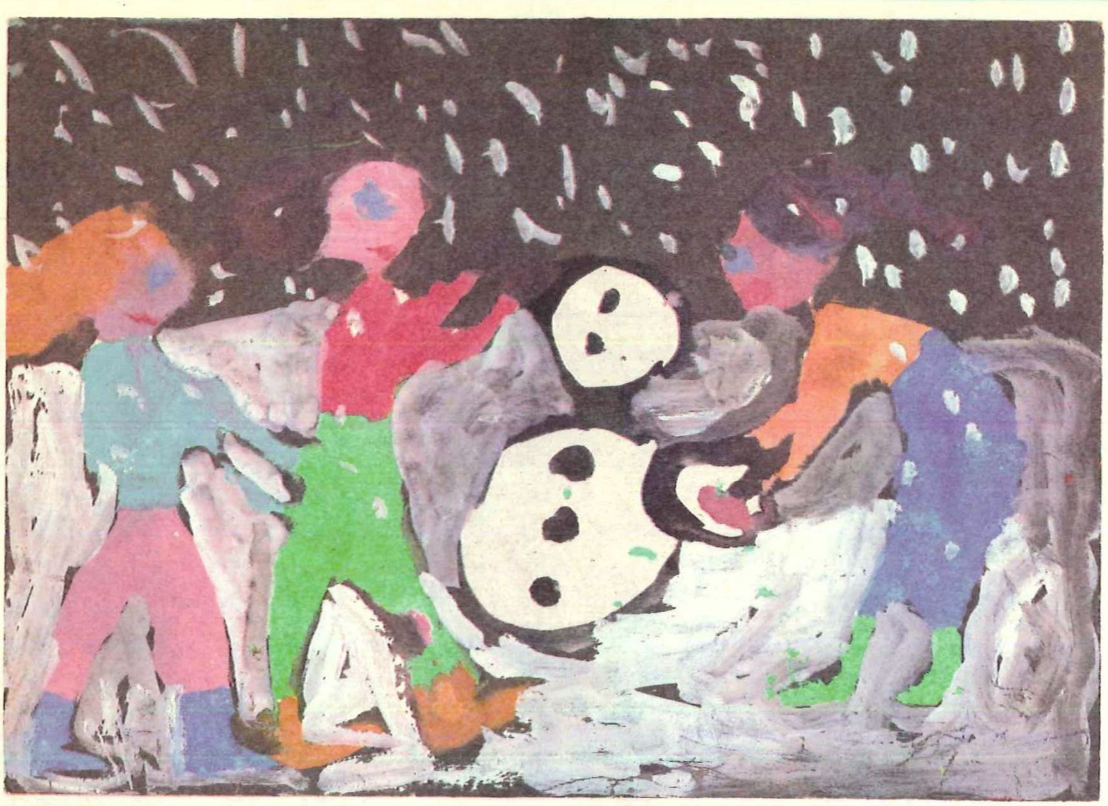

MENTŐKUTYA érdem-érmet, és kapott természetesen egy nagy szelet párizsit is. Mit gondolsz, Coffi, melyiknek örült jobban?

Marék Veronika munkája

SZIGETVÁR ELESTE
1566 ŐSZÉN A TÖRÖK HEVES HADJÁRATOT KEZDETT, MELYNEK VÉGSŐ CÉLJA BÉCS VOLT. ELŐTTE SZIGETVÁRAT AKARTÁK ELFOGLALNI. SZULEJMÁN SZULTÁN MAGA ÁLLT SEREGE ÉLÉN
ÖZÖNLIK A TÖRÖK! SEGÍTSÉGRE NEM SZÁMÍTHATSZ APÁMURAM! BÍZD ALAPY GÁSPÁRRA A VÁRAT ÉS MENEKÜLJ!
HA ELMÉGY GYÁVÁNAK TARTANAK, HA ITT MARADSZ ELPUSZTULSZ. BÉKÜLJ MEG A SZULTÁNNAL ÉS KIRÁLYT CSINÁL BELŐLED!
A SZULTÁN ÜZEN: KÜLDD EL A KARDOD HA ÉLNI AKARSZ ZRÍNYI!
MAGAD JÖJJ, A KARDÉRT HA HALNI AKARSZ!

VISSZA. KÉT ÉS FÉLEZER EMBERÜNKBÖL HATSZÁZ MARADT... ÉS MOST EZ A SZÁRAZSÁG IS! ÜRESEK A VIZESÁRKOK, JÁRHATÓ A MOCSÁR!
A HAZA HŰSÉGET KÖVETEL!
MIKOR MÁR ÉGETT A BELSŐ VÁR IS ÉS CSAK HÁROMSZÁZ VITÉZE MARADT A KAPITÁNYNAK, MEGNYITOTTA A VÁR KAPUJÁT S AZ ELLENSÉGRE RONTOTT. HITÜNKÉRT, HAZÁNKÉRT!" KIÁLTOTT. ÍGY KÜZDÖTTEK AZ UTOLSÓ SZÍVDOBBANÁSIG. A CSATÁBAN SZULEJMÁN IS ELESETT. UTÓDJA DRINÁPOLYBAN BÉKÉT KÖTÖTT A KIRÁLLYAL.

Télen. Zólyomi Ágnes kazincbarcikai kisdobos munkája

Postafiók 100

Figyelem! Figyelem! Közhírré tétetik, és mindenkinek boldog új esztendő kívántatik — bár a -tatik, -tetik a magyar nyelvben ritkán használtatik! Tehát röviden: b. u. é. k! Most pedig következzenek a levelek — mégpedig elsőnek **Pál László** negyedikesé Emődről. Sokat beszéltünk és fogunk még hallani a takarékosságról. Úgy vélem, helyes ha 1981-ben legelső írásunk erről szól.

„Rajunk elhatározta, hogy takarékoskodni fogunk és minden alkalmat megragadunk. Elmúlt ősszel csipkebogyót gyűjtöttünk. Ez nemcsak hasznos munka, hanem kellemes kirándulás is a szabadba. Mint a szorgos hangyák gyűjtöttük a papírt, rongyot. Hasznos tevékenységünk mellett gyarapodott kis rajvagyonkánk. Most éppen orvosságos üvegeket gyűjtünk. Ezért a gyógyszertárban pénzt kapunk. A közös pénzen év végén kirándulunk."

Markó Marianna negyedikes kisdobos (Mezőnyárád, József A. u. 22. 3421) írta a következő levelet:

„Rajunknak az a megbízatása, hogy kutassuk fel a KISDOBOS újság keletkezését. A csapatvezetőnk azzal egészítette ki a feladatot, hogy fejtsük meg a rejtvényeket és levelezzünk a szerkesztőséggel. Először mégis az első feladatot szeretnénk teljesíteni, és ehhez segítséget kérünk."

Gondolom a mezőnyárádi kisdobosokon kívül másutt is kaptatok ilyen feladatot, a „barátom az újság" keretében? Éppen ezért röviden: a KISDOBOS 1952 áprilisában jelent meg. Első főszerkesztője Zelk Zoltán volt. Nevét mindenki ismeri, egyik legkiválóbb költőnk. Versei, meséi rádióban, televízióban és tankönyveitekben is megtalálhatók. A lap másik szerkesztője NAGY LÁSZLÓ volt, akinek költeményeit ugyancsak sokszor halljátok, olvassátok. Nemrég hunyt el. 1957-től 1973-ig GERGELY MÁRTA szerkesztette lapunkat, akinek regényei népszerűek. Hogy ma kik írják és szerkesztik, az megtalálható a 22. oldalon, és egyes aláírt cikkeknél. Különben, ha könyvtárban kutattok, az 1977. áprilisi KISDOBOS-ban — 25. születésnapunkon — bővebben találtok anyagot! Sok szerencsét hozzá!

Kaló Beatrix kisdobos (Eger, Szarvas Gábor út 1. 3300) írta a következő levelet:

„Kisz-es barátainknál jártunk. Zsuzsa és Ági, két kiszes barátunk és segítőnk sportvetélkedőre hívott el bennünket. Fiúk és lányok csapata vetélkedett. Volt ott seprűhoki, seprűverseny, bújócska és képkeresés. Sajnos, majdnem mindig a fiúk győztek, de azért mi, lányok is ügyesek voltunk! Legjobban az tetszett, amikor két fiú lánynak, két lány pedig fiúnak öltözött, úgy játszottak. Finom volt a jutalom cukorka is. Igaz, kicsit savanyúnak éreztük, mert a fiúk kapták az oklevelet. De azért elkeseredésről szó sincs — máskor, egy hasonló vidám délután majd mi, lányok győzünk" Zsuzsa és Ági, a két kiszes vezetéknevét nem tudom, de gratulálok szívből, s kívánom, sok ilyen kellemes, emlékezetes kisdobos összejövetelnél segítsenek még!"

A januári összejöveteleket általában még szobában, zárt helyiségben tartjátok. Erre küldünk egy bevált játékot.

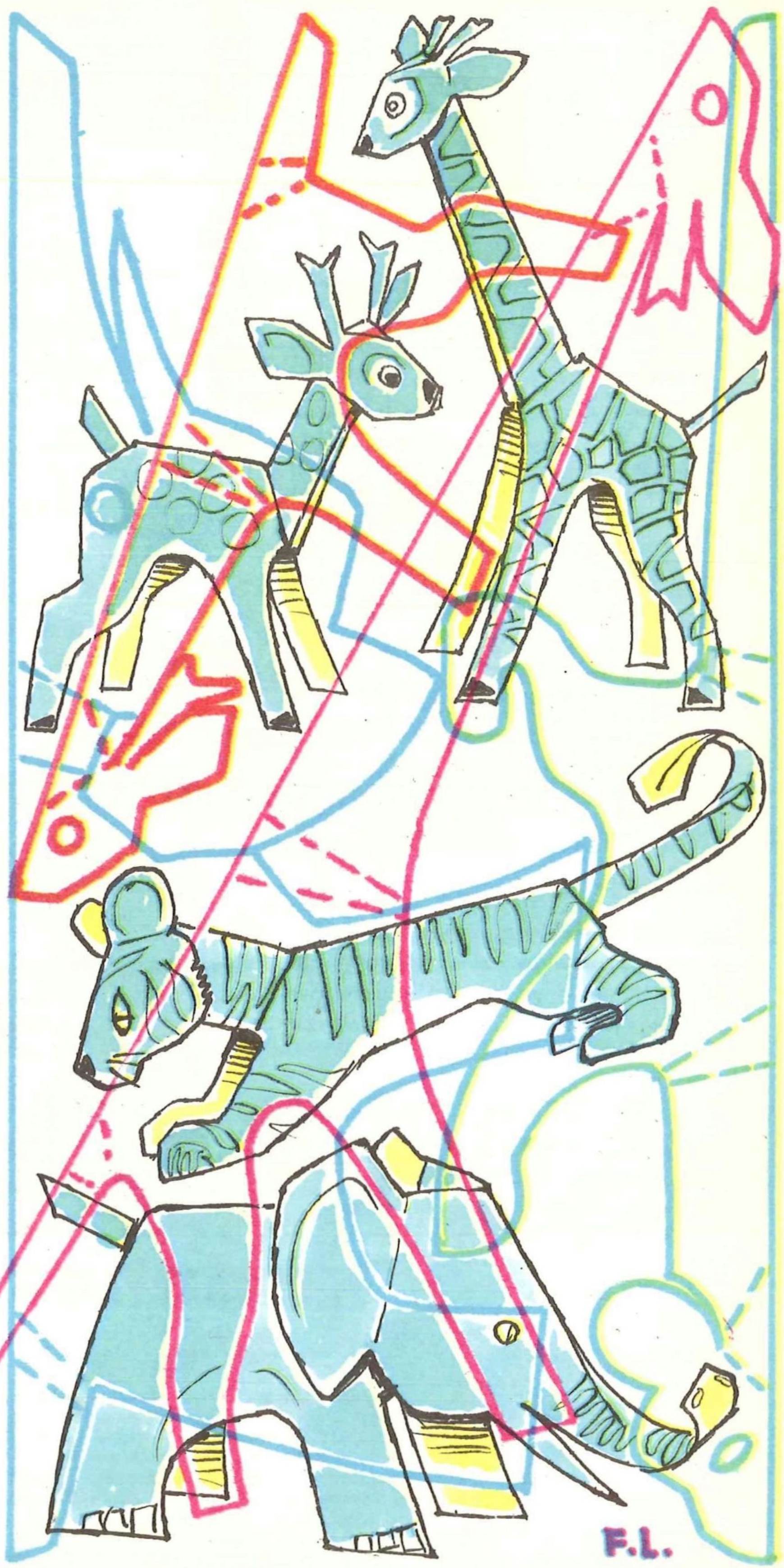
A címe: KÉTBETŰS SZÓLÁNC

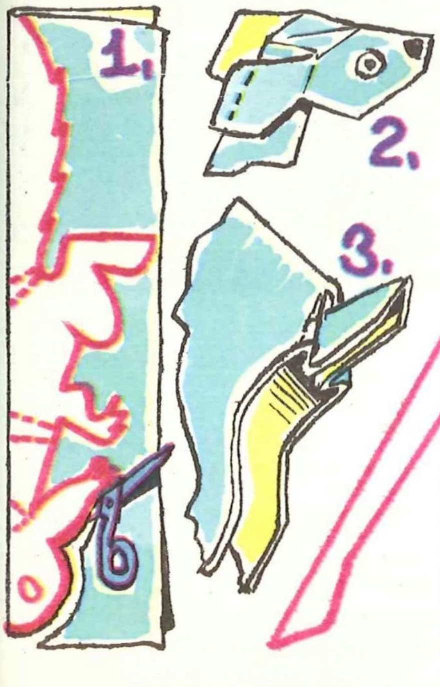
Nemcsak egy betű kapcsolásával alkothatunk szóláncot, hanem többel is. Ez könnyebb földrajzi nevekkel (de ugyanígy lehet pl. állatnevekkel, növények, tárgyak neveivel szóláncot készíteni). Példa kétbetűs kapcsolásra községek, városok neveivel: *Nyíregyháza — Zamárdi — Diósgyőr — Őriszentpéter — Ercsi — Simongát* — stb.

Jó mulatást kívánunk!

Ferkai Loránt: Őrsi állatok papírból

Igaz, Elefánt őrs aligha akad, de ha nemcsak a saját őrsi állatodat csinálod meg, hanem minden lehetségeset, úgy papírállatkerted lesz, ami igazán érdekes, különösen, ha egyes állatokat — az itt látottak alapján — magad „tervezel" meg! Ha jól megnézed a rajzokat, rájössz, hogy nem rejtvényt látsz, hanem néhány állat mintarajzát, „sablon"-ját, mindegyiket más színnel rajzolva. Így lilával a zsiráfot (hosszú gyerekekből alakulhat Zsiráf őrs!), naranccsal az őzikét, zölddel a tigrist és kékkel az elefántot. Mi a teendőd? Felébe hajtasz egy rajzlapot, és úgy másolod rá a sablonállatot, hogy *a hát vonala egybe essék a lap hajtásvonalával.* Vagyis kivágás után a sablon két lába négy lesz! Jól látod ezt az 1. ábrán, amely mókust ábrázol kb. egyharmadnyi nagyságban. A kivágás előtt rajzold be a szaggatott vonalakkal jelölt hajtásvonalakat. Ezek mentén kell a papírt megtörnöd, hogy harmonikaszerűen meghajlíthasd a fejet (2.) és a farkat (3.), s ugyanígy a nyakat is. Megtörés előtt nyissad kissé széjjel a kettős rajzlapot. Néhány kísérlet után fog ez menni! Ha másféle állatot — rókát, kengurut, szarvast, kutyát — akarsz csinálni, ugyanígy történik az is, csak a jellegzetességeket kell eltalálnod: bozontos farok, rövidebb nyak, kurtább láb stb. Ha érdekes állatokat terveztél, küldd azokat be!

5 Januári fejtörő

Keresztrejtvény

Vízszintes: ~~1. Az év utolsó napja.~~ ~~6. Tüskés állat.~~ 7. Kettős mássalhangzó kimondva. 8. Részvénytársaság, rövidítve. ~~9. Liter fele.~~ 11. Lánynév. ~~13. Ilyen az út télen.~~ 15. S ha nem vigyázok, ...

Függőleges: ~~1. Azonos betűk.~~ 2. Zavar (ék. hiba). 3. Kézmozdulattal búcsúzik. 4. Így jó a csont a húslevesben. ~~5. Potyog.~~ 10. Most kezdődik. 12. Történet gyerekeknek. ~~14. Jelző közepe.~~ 16. 1500 római számokkal.

A keresztrejtvényből küldjétek be a **vízszintes 1, 13.,** a **függőleges 10., 12.** megfejtését.

Csodaszámtan

Gondolj egy kétjegyű számot. Vonj le belőle kettőt, a maradékot szorozd meg kettővel és adj hozzá ezret. A kapott számot ismét szorozd meg kettővel, majd az eredményből vonj le 11-et és a gondolt szám négyszeresét. Mi az eredmény?

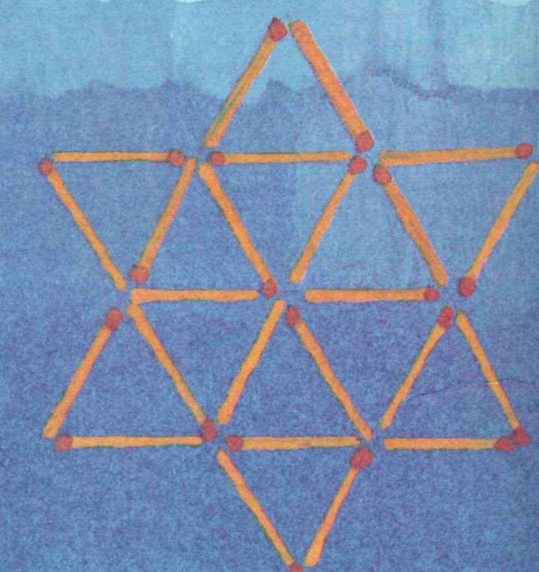
Figyelem: Ezt a rejtvényt is majd a februárival együtt küldjétek el.

Csere-bere

Vannak kétszótagú szavak, amelyekben a szótagokat felcserélve, értelmes szavakat kapunk. Pl. ró-ka, ka-ró, pasz-ta, ta-pasz. Keressetek a labdarúgással kapcsolatos két szót, amelyek hasonlóan felhasználhatók.

Nagy gyufarejtvény

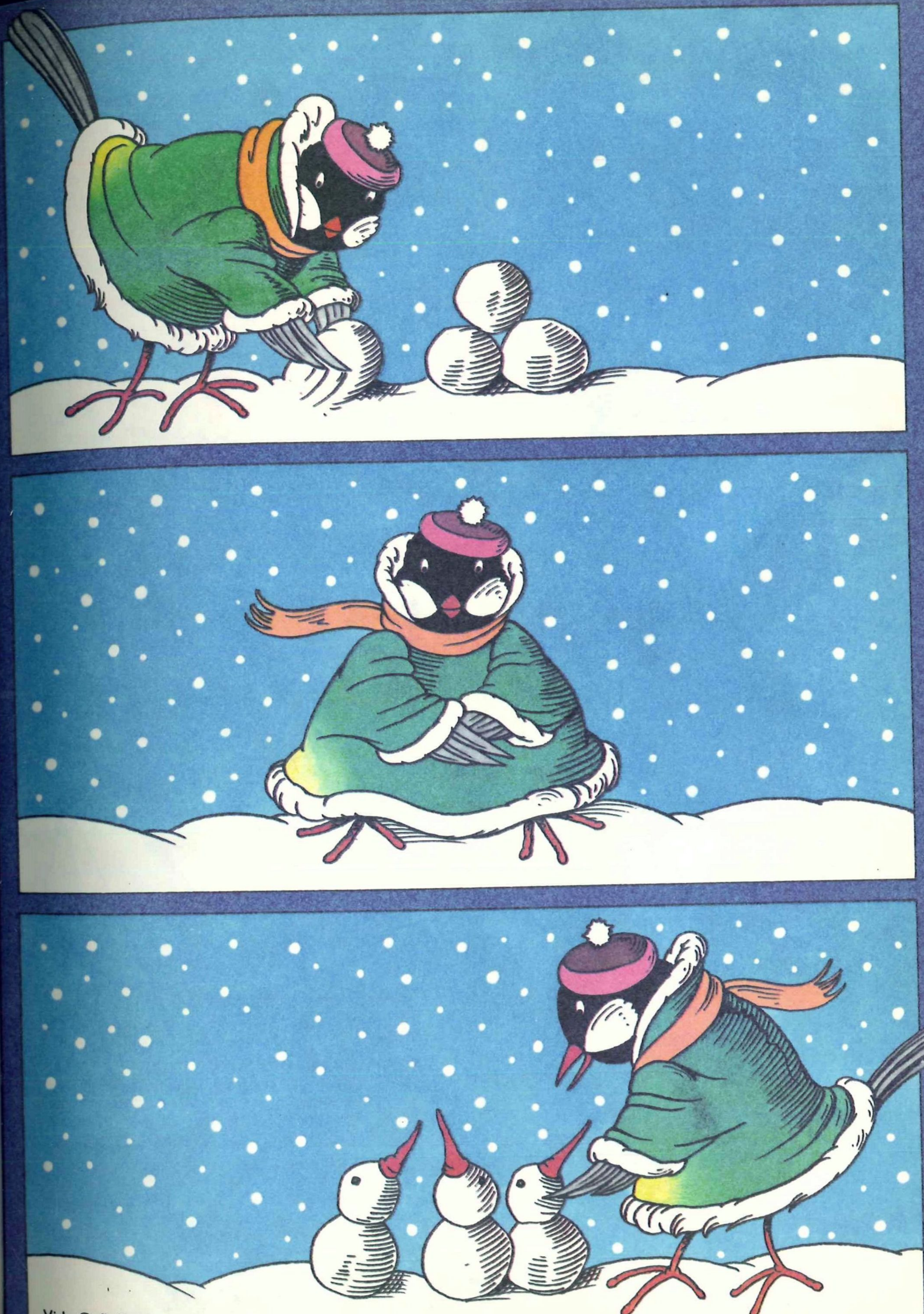
Rakjátok ki gyufából ezt a csillagot. Összesen 12 háromszöget kaptatok.
Vegyetek el 2 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 3 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 4 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 5 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 6 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 7 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Vegyetek el 8 gyufát úgy,
hogy 8 háromszög maradjon
Ebből négyet rajzolva küldjetek be, de a többit is fejtsétek meg, érdemes vele időt tölteni!

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXX. évf. 1. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 80.0835. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Papp Krisztina,** a hátsó címoldal **Görög Júlia** munkája.
A képtörténetet **Papp László** írta, **Felvidéki András** rajzolta.

Vida Győző rajza

Ára: 5,50 Ft

